

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Moricz Pál*
Cím: *Barangolások Pest-Budán*

Forrás: *Magyarország*

Bn (Hely) *1923. 8. 11.* (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy *308*

Hely

Idő *"18/19"*

Személy

Helyszám

Barangolások Pest-Budán

A Formágyi-kávéháztól végig a Reáltanoda-utcán a tűzkirályig

A Csalányi-féle sörház mellett, a barátok bérházának Ferenciek-téri oldalán 80-40 évvel ezelőtt csinos kávéház volt a Formágyi-kávéház. A régi Cziráky grófi palota lebontásakor a Hatvani (Kossuth Lajos)- és Uri (Koronaherceg)-utcák sarkáról a Formágyi-kávéház helyére a közel százéves Kirchknopf és Adám cég telepedett, amely egyike a legrégibb, legszolidabb pesti divatáru-üzleteknek.

Közvetlen a Ferenciek temploma tövében húzódik meg a Káliz Viktor kicsi, de gazdag aranyműves boltja. A templomjáró kegyes, kecses pesti asszonyok Káliz mester picinyke kirakatából már évtizedek előtt nézgették, válogatták az arany és ezüst kereszttecskéket, szűzmáriás nyakba való érmeket... Tul a hős csarnokos Egyetemi könyvtár palotáján, csendes sikátorával hívogat a Reáltanoda-utca, amely egyike azon ritka belvárosi utcáknak, ahol — a Hubert-család Fehérkereszt pékségének kivételével (most Irányi József a tulajdonosa) — üzlet nem volt. Itt még, amikor még oly hangulatkeltőn Zöldkert-utca volt a neve, földszintes házakat is lehetett találni. A Szép-utcai sarkon kívül-

ről nem sokat sejtetőleg áll a Szápáry grófi család volt palotája, amelynek mérhetetlen műkincsei Velencéből, a Szápáry-család egyik ősnőjétől, a velencei Morosini dozse-ivadéktól származtak a hunnok földjére. Ma már Szápáry László gróftól, a volt fiumei kormányzótól vétel útján Zichy János gróf birtokában van a nevezetes palota. A szomszédos Szép-utcai részen is van néhány felemlítést érdemlő uriház, mint a 3-as számú László László-féle, — (amely a magyar nemzeti iskolai ösztöndíj-alapítvány tulajdona), — a 4-es számú, amelyben egykor Győry Teréz grófnő, a jótékony és vallásos egyesületek elnöknője élte aldott életét. A Littke pezsgőgyár palotáskülsőjü, előkelő raktártelepe is itt van, de a boltívek alól már nem tűnik többé elő a nemes gyöngytől gyöngyöző ital legnépszerűbb, gavallér terjesztője, a dél-

ceg Kapy huszárkapitány, akinek egyik gőgös őse, amikor az erdélyi Kapy-vár alatt, a tutajos székelyek a folyóról felnyerítették a várfokon sétálgató Kapykisasszonyokra, patkót veretett a duhaj székelyek sarkára...

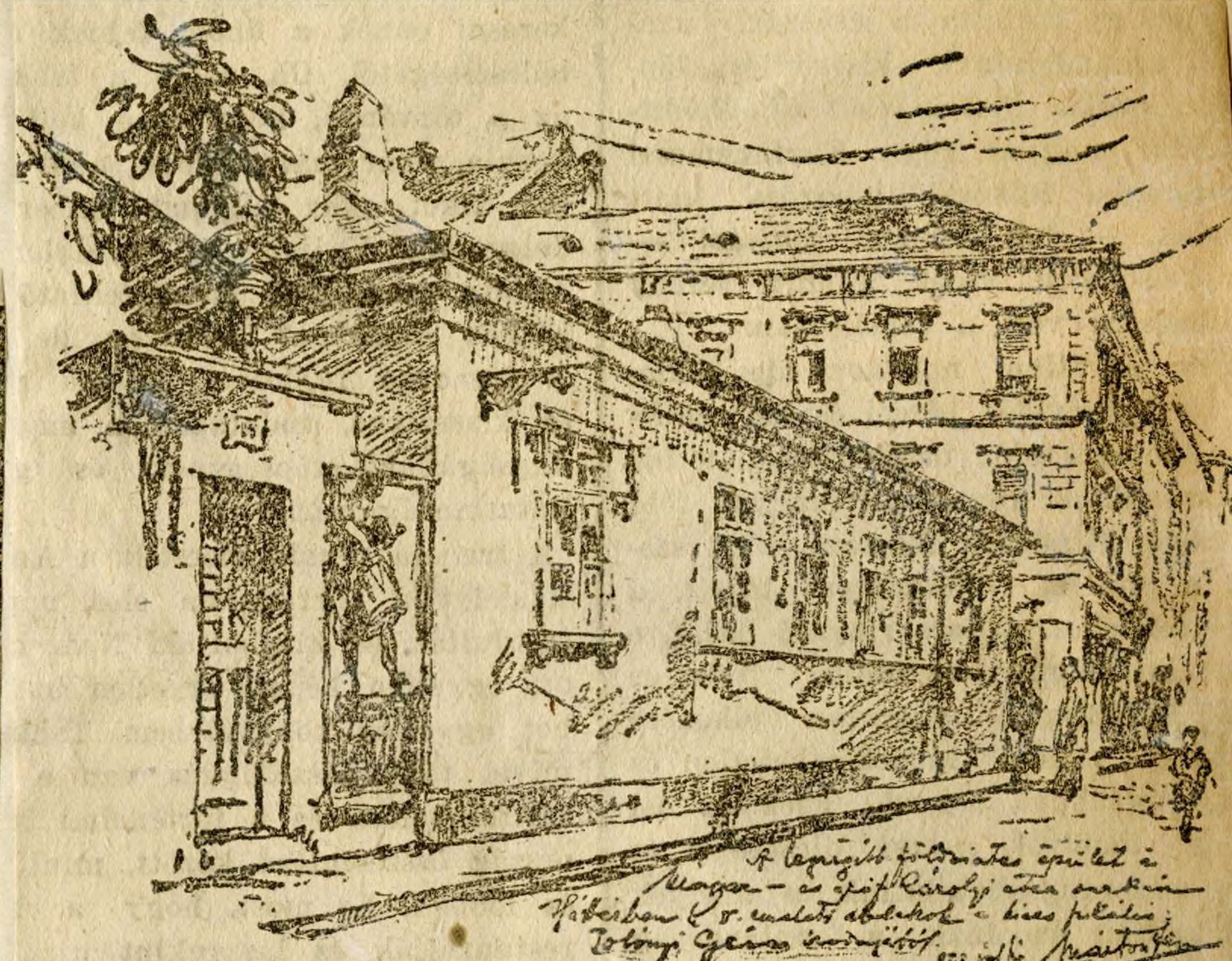
Az üzleti zajmentes Reáltanoda-utcának is megvoltak a kiválóbb háztulajdonosai; a 8-as a Zichy Ágost gróf, a

9-es Várady Lipót Árpád érsek, a 12-es a Kincsem versenyparipájáról világhíres Blaskovich Elemér, a 14-es Kövér Kálmán dr., a híres gyermekorvos háza volt. A Piret-Bihain bárók címeres

háza ugyanitt van, a Magyar Építész-Mérnök Egyesület palotája mellett. A pesti szabók is itt építették fel a testületi házukat, a 19-es pedig a Gundel János ösvendéglős család törzsfészke.

Pestnek egyik igen régi, különleges üzlete, az Emmerling Adolf-féle tűzijáték-szer kereskedés már Magyar-utcai nevezetesség. A Magyar- és Cukor (most Gróf Károlyi)-utcai sarok öreg házban rejtőzködik a pesti tűzkirály, aki a borongos napokkal, százabajszos csilla-

got okádó óriás rakétákkal, üstökös lángcsóvákkal, mérgesen pittező békészkákkal elegyesen görögtűzet, ar-tánfejú és egyéb maszkot, kotillion-rend-jelt évtizedek óta szállítgat a szüretelő, farsangoló, hazafiasan ünneplő Magyar-oroszoknak. Emmerlingkéé volt az első Pest-budai hirdető-, plakátragasztó-vállalat is.

A Károlyi grófok Magyar-utcai földszintes háza

A tárogatós Schundák

A tűzkirállyal szomszéd sarokházban meg a pesti hangszerfejedelemség, a Schunda Vencel József régi hangszer-gyáros üzlete van. Az oroszlánfejű Schunda Vencel József a céget alapító József bátyja révén, a pesti-céhbe 1848 január 23-án bekebelezett fafuvó hang-szer-készítő mester hívására került a magyar földre, ahol a találmányaival, kiadványaival, lelkes művészetével a magyar zenének egyik legérdemesebb, legérdekesebb uttörője lett. A Petőfi csárdájának szilaj cigánycimbalmát a